

Mededeling nr. 28

Associatieovereenkomsten tussen de Europese Unie (EU) en Georgië en Moldavië

In deze mededeling worden de belangrijkste aspecten toegelicht van de bij de Associatieovereenkomsten tussen de Europese Unie en Moldavië en tussen de Europese Unie en Georgië behorende Protocollen over de definitie van het begrip ‘producten van oorsprong’.

28.1 Inleiding

De Europese Unie heeft met Georgië en met Moldavië afzonderlijke Associatieovereenkomsten gesloten. Deze overeenkomsten omvatten de handel in goederen, de verdere openstelling van de markten voor diensten en de verbetering van de vestigingsvoorwaarden voor investeerders. Ze bevatten ook bepalingen over de vereenvoudiging van douaneprocedures en maatregelen ter bestrijding van fraude en handelsbeschermingsinstrumenten.

Met deze Associatieovereenkomsten verplichten Georgië en Moldavië zich ertoe hun wetgeving op een groot aantal beleids-terreinen aan te passen aan die van de EU. Voorbeelden hiervan zijn: de regels voor de export van landbouwproducten en voedselveiligheid in het algemeen, de regelgeving ten aanzien van industriële producten en de bescherming van intellectueel eigendom.

De Associatieovereenkomsten zijn gepubliceerd in het officiële publicatieblad van de EU serie L nr. 260 (Moldavië) en nr. 261 (Georgië).

Met ingang van 1 september 2014 worden de onderdelen van de Associatieakkoorden die betrekking hebben op de handel in goederen voorlopig toegepast. Als gevolg hiervan zijn met ingang van 1 september 2014 de douanetarieven in de EU en in Moldavië en Georgië verlaagd of tot nul gereduceerd voor producten van preferentiële oorsprong. De Associatieovereenkomsten zijn op 1 juli 2016 volledig in werking getreden.

De regels die in acht moeten worden genomen om gebruik te kunnen maken van de verlaagde of nul rechten zijn neergelegd in Protocol nr. I bij de Associatieovereenkomst met Moldavië en in Protocol nr. II bij de Associatieovereenkomst met Georgië; hierna: de Protocollen.

Beide Protocollen zijn vrijwel identiek en komen qua inhoud en structuur overeen met de oorsprongsprotocollen die zijn opgenomen bij de vrijhandelsovereenkomsten die de EU eerder met andere landen heeft gesloten. De Protocollen zijn opgenomen in het boekwerk WD onder tekstnummers 200.40.05 (Georgië) en 200.40.06 (Moldavië).

Hierna zal zullen de belangrijkste punten uit de Protocollen worden toegelicht.

28.2 Volledig verkregen

Evenals in alle bestaande oorsprongsprotocollen is in artikel 2 van de Protocollen opgenomen dat producten als van oorsprong uit Moldavië respectievelijk Georgië of de Europese Unie worden beschouwd, indien zij geheel en al zijn verkregen of – indien dit niet het geval is – een toereikende be- of verwerking hebben ondergaan.

Geheel en al verkregen producten worden in de Protocollen aangeduid als ‘volledig verkregen’ producten. Wat onder ‘volledig verkregen’ moet worden verstaan is uitgewerkt in artikel 4.

28.3 Toereikende bewerking

Artikel 5 van de Protocollen bepaalt – volgens de bekende systematiek – welke bewerkingen materialen die niet van oorsprong zijn moeten ondergaan om als van oorsprong uit de EU, Moldavië of Georgië te kunnen worden aangemerkt. De bewerkingen zijn opgenomen in de lijsten bij de Protocollen.

Zoals ook in de andere oorsprongsprotocollen is voorzien, bevat artikel 5 een tolerantieregel die het toestaat dat bij de vervaardiging van een product, 10% van de prijs af fabriek van het product aan extra derde landen materiaal mag worden gebruikt met de restrictie dat hierdoor de procentageregel in de lijsten niet wordt overschreden.

Textiel en textielproducten zijn uitgesloten van de tolerantieregel.

28.4 Bilaterale cumulatie

Artikel 3 van de Protocollen voorziet in bilaterale cumulatie tussen de EU en Moldavië en tussen de EU en Georgië. Goederen van oorsprong uit het ene partnerland worden aangemerkt als van oorsprong te zijn uit het andere partnerland indien zij daar verder worden bewerkt voor zover de uitgevoerde bewerkingen verder gaan dan de zgn. minimale bewerkingen. Zie paragraaf 28.6.

28.5 Cumulatie met Turkije

Diagonale cumulatie is onder voorwaarden mogelijk tussen de EU, Georgië en Turkije.

Het gaat hierbij om industriële goederen. Materialen van Turkse oorsprong worden hierbij aangemerkt als van oorsprong uit Georgië of de EU indien zij daar verder worden bewerkt. Iedere bewerking is voldoende om de oorsprong te wijzigen mits de in Georgië of de EU uitgevoerde bewerkingen verder gaan dan de zgn. minimale bewerkingen.

Deze vorm van cumulatie is op dit moment overigens (nog) niet in werking. Zodra dit wel het geval is zal hiervan kennis worden gegeven in een Publicatieblad serie C.

28.6 Minimale bewerkingen

De minimale of eenvoudige bewerkingen die niet leiden tot het verkrijgen van de oorsprong van een product zijn opgesomd in artikel 6 van de Protocollen. De opsomming komt inhoudelijk overeen met de teksten in de oorsprongsprotocollen bij de andere vrijhandelsovereenkomsten.

28.7 Territorialiteitsbeginsel

In beginsel mogen goederen van oorsprong uit de EU of Moldavië of de EU of Georgië niet tussentijds worden uitgevoerd naar een derde land. Niettemin is het volgens artikel 10 van beide Protocollen toegestaan dat goederen worden geëxporteerd naar een derde land om daar een be- of verwerking te ondergaan.

Voorwaarde hierbij is dat bij invoer ten behoeve van de douaneautoriteiten wordt aangetoond dat de goederen bij wederinvoer dezelfde goederen zijn als de goederen die eerder werden uitgevoerd of - als er be- verwerkingen in het derde land hebben plaatsgevonden - de daar toegevoegde waarde niet meer bedraagt dan 10% van de prijs af fabriek van het product waarvoor de oorsprong moet worden bepaald. Textielproducten zijn uitgezonderd van de mogelijkheid van tussentijdse bewerkingen in een derde land. Bewerkingen in een derde land zijn evenmin toegestaan als er al gebruik is gemaakt van de in paragraaf 28.3 genoemde 10% tolerantie of als het oorsprongscriterium voor het product uitgaat van een percentage dat het gebruik van derde landen materiaal beperkt.

28.8 Rechtstreeks vervoer

Artikel 12 van de Protocollen stelt de gebruikelijke voorwaarden met betrekking tot de voorwaarde van rechtstreeks vervoer. Goederen moeten rechtstreeks worden vervoerd tussen de EU en Moldavië of tussen de EU en Georgië visa versa.

Indien tijdens het vervoer een derde land wordt aangedaan is dit toegestaan mits de goederen in het derde land onder douanetoezicht zijn gebleven en geen andere be- of verwerkingen hebben ondergaan dan lossen en laden. Behandelingen ter behoud van de goede staat zijn toegestaan.

Het bewijs dat aan deze voorwaarden is voldaan moet bij invoer op de gebruikelijke wijze door de importeur worden geleverd indien de Douane daarom vraagt.

28.9 No draw back-bepaling

De no draw back bepaling is van toepassing. Dit betekent dat indien bij de vervaardiging van een product van oorsprong derde landen materialen zijn gebruikt, moet worden afgezien van eventueel bij de invoer van derde landen materialen genoten vrijstellingen op het moment dat bij export een bewijs van preferentiële oorsprong wordt afgegeven. Zie artikel 14 van de Protocollen.

28.10 Bewijs van oorsprong

Bij invoer van goederen met aanspraak op een preferentiële tariefbehandeling moet de oorsprong worden aangetoond.

Artikel 15 van de Protocolen bepaalt dat de oorsprong van de goederen wordt aangetoond met een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 dan wel een oorsprongsverklaring (factuurverklaring).

De tekst van de oorsprongsverklaring in de officiële talen van de EU of in de talen van Moldavië of Georgië is opgenomen in Aanhangsel IV bij de Protocolen.

Voor zendingen met een waarde van niet meer dan € 6000 kan iedere exporteur een oorsprongsverklaring opstellen; voor zendingen met een hogere waarde dient de exporteur in het bezit te zijn van een vergunning Toegelaten Exporteur (zelfafgifte oorsprongsbewijzen).

De modelvergunning Toegelaten Exporteur is aangepast. Vergunninghouders Toegelaten Exporteur kunnen vooruitlopend op deze aanpassing nu al oorsprongsverklaringen stellen indien zij producten exporteren naar Moldavië en/of Georgië.

De oorsprongsbewijzen hebben een geldigheidsduur van 4 maanden. Binnen deze termijn moeten ze bij de douaneautoriteiten van het land van invoer worden overgelegd dan wel ter beschikking worden gehouden van de Douane. Certificaten EUR.1 worden afgegeven door de douaneautoriteiten.

Niet commerciële zendingen van particulieren aan particulieren en reizigersbagage zijn in principe vrijgesteld van het overleggen van een oorsprongsbewijs. De waarde bij invoer mag evenwel niet meer bedragen dan € 1.200 voor reizigersbagage en € 500 voor aan particulieren gerichte zendingen.

28.11 Bewaren bewijsstukken

Wanneer een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 wordt afgegeven of een oorsprongsverklaring door een exporteur wordt opgesteld, wordt de exporteur geacht over daartoe strekkende bewijzen te beschikken. In artikel 28 van de Protocolen is het bewaren van deze bewijsstukken geregeld. Deze regeling wijkt niet af van de uit hoofde van de in de andere protocollen gebezigde termijn van 3 jaar. In Nederland geldt een termijn van 7 jaar.

28.12 Administratieve scheiding

Artikel 20 van de Protocolen geeft de mogelijkheid om materialen van oorsprong en niet van oorsprong die in opslag zijn administratief te scheiden. Hiermee wordt voorkomen dat deze materialen fysiek gescheiden moeten worden opgeslagen. Materialen van oorsprong en niet van oorsprong kunnen administratief worden gescheiden indien zij identiek en onderling verwisselbaar zijn. Er is een referentieperiode die hierbij in acht moet worden genomen.

28.13 Overgangsbepalingen

- Artikel 39 van de Protocolen geeft de mogelijkheid om gebruik te maken van een tariefpreferentiële behandeling bij invoer van goederen die vóór de inwerkingtreding van de Associatieovereenkomsten werden uitgevoerd en zich na 1 september 2014 nog in doorvoer, in een entrepot of in een vrije zone binnen de EU bevinden. Uiteraard geldt dan dat de goederen van oorsprong moeten zijn uit Moldavië of Georgië en bij invoer de oorsprong wordt aangetoond door een certificaat EUR. 1 of een oorsprongsverklaring welke na de inwerkingtreding van de Associatieovereenkomst is afgegeven. Bij invoer in Moldavië of Georgië van goederen van preferentiële oorsprong uit de EU is het voorgaande mutatis mutandis van toepassing.
- Producten uit Moldavië komen bij invoer tot en met 31 december 2015 ook in aanmerking op basis van de huidige autonome regeling ex Verordening (EG) nr. 55/2008.
- Producten uit het tot Moldavië behorende gebied Transnistria vallen eveneens binnen de werking van de Associatieovereenkomst EU-Moldavië.

28.14 Meer informatie

Indien u naar aanleiding van deze mededeling vragen heeft, kunt u via de helpdesk contact op nemen met het Landelijk Oorsprong Team.

E-mail: helpdesk.oorsprongszaken@belastingdienst.nl